

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

16 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2018, în privința inculpatului

Căpățină Ilie.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 24.06.2017 – 01.12.2017,
instanța de apel: 16.01.2018 – 20.02.2018,
instanța de recurs: 29.11.2018 – 16.01.2018.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 01 decembrie 2017, Căpățină Ilie a fost condamnat în baza art. 287 alin. (1) Cod penal la 1 an închisoare și în baza art. 349 alin. (1¹) Cod penal la 1 ani închisoare.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 1 an și 6 luni închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat, pe un termen de probațiune de 3 ani.

2. Instanța de fond a constatat că la 27 martie 2017, ora 21.50, inculpatul Căpățină Ilie, aflându-se în coridorul comun al etajului 9 din str. xx, mun. Chișinău, fiind în stare de ebrietate alcoolică, intenționat, încalcând grosolan ordinea publică și manifestând o vădită lipsă de respect față de societate, înjura în public, se automutila și lovea cu picioarele în ușile de la apartamente, perturbând ordinea publică.

Tot el, la 27 martie 2017, ora 22.15, aflându-se la unitatea de gardă a Inspectoratului de Poliție Ciocana din str. xx, mun. Chișinău, fiind în stare de ebrietate alcoolică, intenționat, acționând în scopul sistării activității IP Ciocana, s-a lovit cu capul de oglinda din holul inspectoratului, deteriorând-o, iar la somația inspectorului-

inferior al BRO Cernei Marin de a înceta comportamentul agresiv, i-a aplicat o lovitură cu piciorul în regiunea cutiei toracice, cauzându-i dureri fizice.

Instanța a reținut că vinovăția inculpatului este integral dovedită prin probele administrate și i-a încadrat acțiunile în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, ca huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, *însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice*, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc *printr-un cinism sau obrăznicie* deosebită și respectiv, în baza art. 349 alin. (1¹) Cod penal, ca amenințarea sau violența săvârșită asupra unei persoane cu funcție de răspundere sau a unei persoane care își îndeplinește datoria obștească, adică aplicarea violenței nepericuloase pentru viață sau sănătate față de persoana cu funcție de răspundere *ori a rudelor ei apropiate, fie nimicirea bunurilor acestora* în scopul sistării activității lor de serviciu *ori schimbării caracterului ei în interesul celui care aplică violența sau al altei persoane, precum și aceleași acțiuni aplicate împotriva persoanei care își îndeplinește datoria obștească sau a rudelor ei apropiate în legătură cu participarea acestei persoane la prevenirea ori curmarea unei infracțiuni sau a unei fapte antisociale.*

La stabilirea pedepsei, instanța de fond a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75-78 Cod penal, de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite, care se califică ca mai puțin grave, de persoana celui vinovat, care și-a recunoscut parțial vina, de condițiile de viață a lui, de lipsa circumstanțelor agravante, de faptul că el anterior a fost judecat însă antecedentele penale sunt stinse, că acțiune civilă nu a fost înaintată, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, concluzionând că inculpatului urmează a-i fi aplicată o pedeapsă sub formă de închisoare, însă fără izolare de societate.

Totodată, reieșind din materialele și circumstanțele cauzei penale, ținând cont de persoana inculpatului, că la moment nu prezintă pericol sporit pentru societate și izolarea reală a acestuia de societate nu este rațională, or, aplicarea unei pedepse mai aspre – privative de libertate, în cazul dat riscă să producă efecte contrare celor scontate prin aplicarea unei pedepse penale și anume de corectare și reeducare a inculpatului.

Prin urmare, potrivit art. 90 din Codul penal, pedeapsa numită urmează ai fi suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 3 ani, cu obligarea de a nu-și schimba domiciliul fără consimțământul organului de probațiune.

3. Procurorul în Procuratura municipiul Chișinău, oficiul Ciocana, Liliana Partole, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 287 alin. (1), art. 349 alin. (1¹), 84 alin. (1) Cod penal la 1 an și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Apelantul a invocat că instanța a aplicat inculpatului o pedeapsă greșit individualizată, luând în considerație caracterul social periculos al faptei, modul de comitere și persoana acestuia.

Nu a ținut cont instanța de prevederile art. 61 și 75 Cod penal, că corectarea condamnatului, ca scop al pedepsei penale, presupune conștientizarea de către infractor a celor săvârșite și reîncadrarea lui în activitatea societății, ce la caz nu a avut loc, deoarece inculpatul anterior a fost condamnat pentru infracțiuni de

sustragere, dar careva concluzii necesare nu a scos, iar prin atitudinea sa față de fapta comisă, a acostat și agresat colaboratorii de poliție.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2018, apelul a fost admis, casată parțial sentința, în latura pedepsei, și pronunțată o nouă hotărâre.

Căpățînă Ilie a fost condamnat în baza art. 287 alin. (1) Cod penal la 2 ani închisoare și în baza art. 349 alin. (1¹) Cod penal la 1 ani și 6 luni închisoare.

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 3 ani închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii i-a fost suspendată condiționat, pe un termen de probațiune de 5 ani.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond corect a constatat starea de fapt și de drept pe caz, acțiunile inculpatului fiind just încadrate în baza art. 287 alin. (1) și 349 alin. (1¹) Cod penal.

La stabilirea pedepsei, instanța de fond întemeiat a reținut caracterul și gradul de pericol social a infracțiunilor comise, care se clasifică, potrivit art. 16 Cod penal, ca mai puțin grave, de lipsa circumstanțelor atenuate.

Însă, odată ce, în partea constatatoare a indicat că inculpatul se afla în stare de ebrietate, în timpul săvârșirii infracțiunilor, instanța de fond a omis a reține în privința inculpatului circumstanța agravantă, săvârșirea infracțiunii de către o persoană în stare de ebrietate, provocată de consumarea alcoolului.

Astfel, la stabilirea măsurii de pedeapsă, urmează a lua în considerare caracterul și gradul pericolului social și prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite, personalitatea inculpatului, de faptul că acesta anterior a fost condamnat și chiar dacă la momentul săvârșirii infracțiunilor incriminate avea antecedente penale stinse, nu a tras concluziile respective, nu s-a corectat și reeducat și din nou a pășit pe cale infracționalității, a comis fapte prevăzute de legea penală, nu a demonstrat că regretă de cele comise.

Pe motivele expuse, instanța de apel a conchis a-i aplica inculpatului pedeapsa pe art. 287 alin. (1) Cod penal 2 ani închisoare, pe art. 349 alin. (1¹) Cod penal 1 an și 6 luni închisoare, în temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal numindu-i pedeapsa definitivă de 3 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate, conform art. 90 Cod penal, cu fixarea unui termen de probațiune pentru o durată de 5 ani, considerând că această pedeapsă va duce la restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurenta a invocat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și pronunțând o decizie de condamnare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pentru comiterea unei infracțiuni cu un grad de prejudiciabilitate sporit, a ignorat faptul că se va periclita ordinea de drept, și nu va fi atins scopul principal și anume comiterea de noi infracțiuni de către inculpat, precum și de către alte persoane.

Instanța de apel nu s-a expus asupra prevederilor art. 7, 61, 75, 76 Cod penal, astfel nu a individualizat și stabilit durata și cuantumul pedepsei aplicate inculpatului, prin dispozițiile art. 90 Cod penal, în situația în care inculpatul a comis o infracțiune mai puțin gravă, anterior a fost condamnat pentru infracțiuni de sustragere, a comis fapta în stare de ebrietate alcoolică, iar prin atitudinea sa față de fapta comisă, a acostat și agresat colaboratorii de poliție.

Concluziile instanței de apel în partea individualizării pedepsei stabilite inculpatului sunt greșite și în contradicție cu probatoriul administrat la etapa urmăririi penale și cercetării judiciare, neconforme scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale.

Acel fapt că infracțiunile au fost săvârșite intenționat și fac parte din categoria celor mai puțin grave, dovedesc incontestabil că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă doar prin aplicarea unei pedepse cu închisoare.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în *pct.4.* din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel, în cazul în care în rechizitoriu este indicat că: *„Circumstanțe agravante prevăzute de art. 77 Cod penal pentru învinuitul Căpățina Ilie nu sunt”*, legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, ținând corect cont că inculpatul a săvârșit infracțiuni mai puțin grave, anterior a fost condamnat, dar antecedentul penal este stins, a recunoscut parțial vina și pe caz lipsește acțiunea civilă, cât și de prevederile art. 7, 61, 75 alin. (1) și (2), 90 Cod penal, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite,

de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. În cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată. La stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului (pct. 4. din decizie).

Deci, în cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunile săvârșite - *amendă în mărime de la 850 la 1350 unității convenționale sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau închisoare de pînă la 3 ani, cât și în cazul reținerii neîntemeiate în acțiunile inculpatului de către instanțe a elementelor calificative neimputate ultimului prin rechizitoriu cum ar fi: „...însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice..., se deosebesc printr-un cinism sau..., ori a rudelor ei apropiate, fie nimicirea bunurilor acestora..., ori schimbării caracterului ei în interesul celui care aplică violența sau al altei persoane, precum și aceleași acțiuni aplicate împotriva persoanei care își îndeplinește datoria obștească sau a rudelor ei apropiate în legătură cu participarea acestei persoane la prevenirea ori curmarea unei infracțiuni sau a unei fapte antisociale ...”*, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, fiind una echitabilă și proporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite, cât și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apel (pct.4. din decizie).

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura pedepsei în alt sens decât cel pe care îl propune procurorul este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură

penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar la fel este lipsită de orice temei legal.

Împrejurările enunțate denotă în mod evident, că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, că a aplicat inculpatului o pedeapsă individualizată conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2018, în privința inculpatului Căpățină Ilie Vasile, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun